

METSANDUSETTEVÕTJA III

EESSÕNA

See kutsestandard sisaldab asjaomaste institutsioonide poolt kokkulepitud nõudeid metsandusettevõtja III kvalifikatsioonile.

Kutsestandardi kavandi koostas Metsanduse Kutsenõukogu juurde moodustatud metsamajanduse töörühm koosseisus:

Veiko Belials	Luu Metsanduskool
Aino Mölder	Luu Metsanduskool
Andres Talijärv	Eesti Metsatööstuse Liit
Jüri Koort	Riigimetsa Majandamise Keskuse Halliku Metskond
Andres Müürisepp	Luu Metsanduskool
Aita Sauemägi	Riiklik Eksami- ja Kvalifikatsioonikeskus

Ajavahemikus 5.-15.05.2003. a. viidi läbi kutsestandardi kavandi arvamusküsitlus, millesse kaasati 38 metsandusettevõtte (ja koolitaja) esindajat Eesti erinevatest piirkondadest.

Metsandusettevõtja III kvalifikatsiooni sisaldava kutsestandardi lõppredaktsiooni koostamisel on töörühm arvestanud kutsestandardi kavandi kohta arvamusküsitlusel tehtud ettepanekuid ja märkusi.

Kutsestandardi koostamisel on arvestatud Suurbritannia NVQ-de (National Vocational Qualifications – rahvuslikud kutsekvalifikatsioonid) kutseoskusnõuetega, CEDEFOP'i (European Centre for the Development of Vocational Training – Euroopa Kutsehariduse Arenduskeskus) poolt koostatud Euroopa Liidu liikmesriikide kutseoskusnõuete võrdleva analüüsiga ja Soome kutsekvalifikatsiooninõuetega (näyttötutkintojen kuvaukset).

Nõuded metsandusettevõtja III kvalifikatsioonile on koostatud uustöötlusena. Metsatööstuse Kutsenõukogu poolt 24. novembril 1999. a. otsusega nr. 4 kinnitatud metsandusettevõtja III kutsestandard on kehtetu.

Metsandusettevõtja III kvalifikatsiooni sisaldav kutsestandard on kinnitatud 28. mail 2003. a. Metsanduse Kutsenõukogu otsusega nr. 12.

Kutsestandardis sisalduv kutsekvalifikatsioon on kantud kutseregistrisse.

1 KASUTUSALA

- 1) töötajate kvalifikatsiooninõuete määratlemine
- 2) õppekavade, koolitusprogrammide väljatöötamine
- 3) eksaminõuete väljatöötamine, kutsekvalifikatsiooni tõendamine ja hindamine
- 4) aluse andmine rahvusvaheliste kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide võrdlemiseks

2 KUTSEKVALIFIKATSIOONISÜSTEEMI TERMINID

Kutsestandard – dokument, mis määrab kindlaks kutsekvalifikatsioonist tulenevad nõuded teadmiste, oskuste, vilumuste, kogemuste, väärtushinnangutele ja isikuomadustele.

Kutsekvalifikatsioon – antud kutsealal nõutav kompetentsuse tase, mida tunnustatakse kas reguleeritud, ajalooliselt või rahvusvaheliselt kujunenud nõuete alusel. Kõik kutsed ei eelda kutsekvalifikatsioonide fikseerimist I kuni V tasemeni. Iga konkreetse kutse kvalifikatsioonid määratleb kutsenõukogu.

I tase – lihtsate tööülesannete täitmine sarnastes olukordades; põhilised kutsealased oskused ja teadmised on omandatud enamasti läbi koolituse; vajadusel juhendatakse töö käigus; vastutab oma tööülesannete täitmise eest.

II tase – põhiliste tööülesannete täitmine erinevates olukordades; lisaks kutsealastele oskustele ja teadmiste omab vilumust ja kogemust; töötaja töötab iseseisvalt; vastutab oma tööülesannete täitmise eest.

III tase – keerukate tööülesannete täitmine erinevates ja vahelduvates olukordades; omab kutsealast meisterlikkust; valmisolek kutsealaste oskuste ja teadmiste edasiandmiseks või laialdased kutsealased oskused ja teadmised on omandatud läbi koolituse; valmisolek korraldada ressurside jagamist ja teiste tööd ning vastutada selle eest.

IV tase – erinevate, keerukate, analüüsimist ja otsustamist eeldavate tööülesannete täitmine muutuvates olukordades; laialdased kutsealased teadmised ja oskused, millele lisanduvad kogemused ja vilumused või juhtimisalased teadmised; korraldab ressurside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest.

V tase – teadmiste laiendamist, probleemide lahendamist, teaduslike teooriate ja mõistete rakendamist, olemasolevate teadmiste süstematiseerimist, edasiarendamist ja õpetamist eeldavate tööülesannete täitmine muutuvates olukordades, kõrgel tasemel kutse- ja erialased teadmised, oskused, millele lisanduvad kogemused ja vilumused või juhtimisalased teadmised; korraldab ressurside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest.

Kutseoskused

Üldoskused ja -teadmised – tegevusvaldkondi läbivad nõuded üldistele oskustele ja teadmistele.

Põhioskused ja -teadmised – kutsealal tegutsemiseks vajalikud nõuded oskustele ja teadmistele.

Erioskused ja -teadmised – nõuded oskustele ja teadmistele, mis on seotud spetsialiseerumisega.

Lisaoskused ja -teadmised – soovituslikud oskused ja teadmised, mis toetavad ja laiendavad kutseoskusi või seonduvad lisakvalifikatsiooniga.

Isikuomadused ja võimed – nõuded kutsealal töötamiseks eeldavatele isiku- ja isiksuslikele omadustele ja füüsilistele võimetele.

Konkreetsete teadmiste ja oskuste tasemete kirjeldused

Algtase – mõistete, faktide ja põhimõtete teadmine; põhiliste töövõtete valdamine.

Keskase – mõistete ja faktide tõlgendamine ja võrdlemine, seoste loomine; mitmekesiste töövõtete valdamine.

Kõrgtase – seostatud faktide alusel analüüsimine, prognoosimine, järeldamine, üldistamine, hindamine; mitmekesiste keerukate töövõtete valdamine.

3 KUTSESTANDARDIGA SEONDUVAD STATISTILISED KOODID

Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaatori¹ järgi kuulub metsandusettevõtlus metsamajanduse, metsavarumise ja neid teenindavasse tegevusvaldkonda, kood 020. Ametite Klassifikaatori² järgi kuulub metsandusettevõtja 1. pearühma “Väikeettevõtete juhid”, kood 1311.

4 KUTSEKVALIFIKATSIOON

Eesti keeles:	Metsandusettevõtja III
Inglise keeles:	Forestry entrepreneur III
Soome keeles:	Metsäyrittäjä III

5 KUTSEKIRJELDUS

Metsandusettevõtja on praktiliste metsatöö oskustega metsandusspetsialist, kes organiseerib ja teeb metsa rajamise, hooldamise ja puiduvarumisega seotud töid. Oma tegevuses juhindub metsandusettevõtja säästva metsanduse põhimõtetest.

Metsandusettevõtja oskab koostada äriplaani ning tal on eeldusi luua oma väikeettevõtte ning seda majandada. Ta võib töötada füüsilisest isikust ettevõtjana või tööjuhina metsandusettevõttes.

Metsandusettevõtja III kutsekvalifikatsiooni taotlemise eelduseks on kutsealane koolitus ning teadmisi ja oskusi tõendav kutseksam või metsur II kutsekvalifikatsiooni omamine, ettevõtlusealane täiendkoolitus ning kutseksam.

6 KUTSEOSKUSNÕUDED

6.1 Üldoskused ja –teadmised

6.1.1 Õigusaktid

- 1) metsaseadus
- 2) tööõigus

6.1.2 Majandus

- 1) majanduse alused
- 2) turunduse alused
- 3) raamatupidamise alused

6.1.3 Töökeskkonna ohutus

¹ Statistical classification of economics activities in the European Community (NACE) eestistatud versioon

² International Standard Classification of Occupations (ISCO-88) eestistatud versioon

- 1) tööohutus ja töötervishoid
- 2) tuleohutus
- 3) elektriõhutus
- 4) jäätmekäitlus
- 5) esmaabi
- 6.1.4 Kutse-eetika
- 6.1.5 Sotsiaalsühholoogia alused
- 6.1.6 Asjaajamine
- 6.1.7 Keeleoskus (vt lisa A)
 - 1) eesti keel –.kesktase
 - 2) üks võõrkeel - algtase
- 6.1.8 Arvuti kasutamine: moodulid AO1 – AO5, AO7 (vt lisa B)
- 6.2 Põhioskused ja –teadmised**
 - 6.2.1 Metsapuuliigid, nende tundmine ja omadused
 - 6.2.2 Metsatüübid
 - 6.2.3 Metsa ja keskkonna ning metsa komponentide vahelised seosed
 - 6.2.4 Keskkonnakaitse
 - 1) keskkonnajuhtimissüsteem
 - 2) säästev metsade majandamine
 - 3) vääriselupaigad ja bioloogiline mitmekesisus
 - 6.2.5 Metsakorraldusmaterjalid
 - 6.2.6 Metsahindamine
 - 6.2.7 Istutusmaterjali liigid ja kvaliteet
 - 6.2.8 Metsauuendamise viisid
 - 6.2.9 Hooldusraiete bioloogilised ja majanduslikud alused ning mõju metsa arengule
 - 6.2.10 Hooldusraietel väljaraiutavate puude valik
 - 6.2.11 Seemnepuude valik
 - 6.2.12 Oksavaba puidu kasvatamise võtted ja majanduslikud põhjendused
 - 6.2.13 Metsa- ja puidukahjustused ning nende profülaktika
 - 6.2.14 Puiduvarumistehnoloogiad
 - 6.2.15 Raietöö kavandamine ja tähistused raielangil
 - 6.2.16 Ümarmetsamaterjalide kvaliteet, mõõtmine ja tähistamine
 - 6.2.17 Tüve optimaalse järkamise põhimõtted
 - 6.2.18 Mootorsaagide ehitus
 - 6.2.19 Mootorsaagide tehniline hooldus
 - 6.2.20 Küttesegud ja määrdeained
 - 6.2.21 Töö- ja turvavahendid ning nende hooldamine (vt lisa C)
 - 6.2.20 Töövõtted ja tööergonoomia
 - 1) metsauuendustöödel
 - 2) metsakultuuride hooldamisel
 - 3) noorendike hooldamisel
 - 4) puude langetamisel, laasimisel, järkamisel ja koondamisel
 - 5) raietöödel eritingimustes (tormikahjustused, õhuliinide ja teede lähedus, nõlvad, pargi- ja linnapuud)
 - 6) kasvavate puude laasimisel
 - 7) metsakaitsetöödel
 - 8) kuivendussüsteemide hooldamisel
 - 9) lankide eraldamisel ja tähistamisel
 - 6.2.22 Metsanduse ökonoomika

- 6.2.23 Äriseadustik
- 6.2.24 Maksuseadused
- 6.2.25 Äriplaani koostamine ja rakendamine
- 6.2.26 Materjalivoogude juhtimine
- 6.2.27 Transpordikorraldus
- 6.2.28 Juhtimise alused
- 6.2.29 Töö planeerimine ja organiseerimine
- 6.2.30 Dokumendihaldus

6.3 Lisaoskused ja –teadmised

- 6.3.1 Autojuhtimisoskus (B-kategooria autojuhiluba)
- 6.3.2 Taimlamajanduse tundmine
- 6.3.3 Metsamaterjalide kokkuvedu (R-kategooria traktorijuhiluba)
- 6.3.4 Jahipidamine (jahimehetunnistus)

6.4 Isikuomadused ja võimed

- 1) organiseerimisvõime
- 2) ettevõtlikkus
- 3) riskijulgus
- 4) otsustusvõime ja iseseisvus
- 5) vastutusvõime
- 6) koostöövalmidus
- 7) kohanemisvõime
- 8) matemaatiline võimekus

7 KEHTIVUSAEG

Kutsestandard kehtib 4 aastat. Vastavalt vajadusele võib standardit muuta enne kehtivusaja lõppu.

KEELTE OSKUSTASEMETE KIRJELDUSED

Alljärgnevides nõuetes on lähtutud Eesti Vabariigi keeleseaduses kasutatavatest keeleoskustasemetest, laiendades samad nõuded võõrkeelele.

Eristatakse kolme keeleoskustaset:

Algtase – keele piiratud suuline ja elementaarne kirjalik oskus. Isik tuleb toime tuttavates keelekasutusolukordades, saab aru selgest kõnest igapäevaelu puudutavatel teemadel, mõistab üldjoontes lihtsama teksti sisu ning oskab täita lihtsaid tüüpdokumente ja kirjutada lühikesi tarbetekste.

Keskstase – keele suuline ja piiratud kirjalik oskus. Isik tuleb toime mitmekesistes keelekasutusolukordades, saab aru normaalse tempoga kõnest, mõistab raskusteta igapäevaelu kajastavate tekstide sisu, suudab kirjutada oma tegevusvaldkonda puudutavaid tekste.

Kõrgtase – keele suuline ja kirjalik oskus. Isik väljendab ennast vabalt, sõltumata keelekasutusolukorrast, saab aru ka kiire tempoga kõnest, mõistab raskusteta keerulisemate tekstide sisu, suudab kirjutada stiililt ja funktsioonilt erinevaid tekste.

ARVUTI KASUTAMISE OSKUS

Arvutikasutaja oskustunnistus – AO (ECDL/ICDL – The European Computer Driving Licence/The International Computer Driving Licence) tõendab selle omaja praktilisi põhioskusi laiatarbe tarkvara kasutamisel. (AO tunnistuse omamine ei ole kutsekvalifikatsiooni taotlemisel kohustuslik.)

7 moodulit:

AO1 – Infotehnoloogia põhimõisted ja infoühiskond

AO2 – Arvuti kasutamine ja failihaldus

AO3 – Tekstitöötlus

AO4 – Tabelitöötlus

AO5 – Andmebaasid

AO6 – Esitus

AO7 – Informatsioon ja kommunikatsioon

AO1 INFOTEHNOLOOGIA PÕHIMÕISTED JA INFOÜHISKOND

1. Põhimõisted
2. Riistvara
3. Mälu
4. Tarkvara
5. Arvutivõrgud
6. Arvutid igapäevaelus
7. Infotehnoloogia ja ühiskond
8. Turvalisus, õiguskaitse ja seadusandlus
9. Infotehnoloogia ja Eesti

AO2 ARVUTI KASUTAMINE JA FAILIHALDUS

1. Elementaarioskused
2. Töölaud
3. Failihaldus
4. Failide lihtne redigeerimine
5. Prindihaldus

AO3 TEKSTITÖÖTLUS

1. Alustamine
2. Põhioperatsioonid
3. Kujundamine (vormindamine)
4. Dokumendi viimistlemine
5. Printimine
6. Muud oskused

AO4 TABELITÖÖTLUS

1. Elementaarioskused
2. Põhioperatsioonid
3. Valemid ja funktsioonid
4. Kujundamine (vormindamine)
5. Diagrammid ja objektid
6. Printimine

AO5 ANDMEBAASID

1. Alustamine
2. Andmebaasi loomine
3. Vormi kasutamine
4. Informatsiooni otsimine
5. Aruanded

AO6 ESITLUS

1. Elementaarioskused
2. Põhitegevused
3. Vormindamine
4. Graafika ja diagrammid
5. Printimine ja levitamine
6. Slaidiseansi efektid
7. Slaidiseansi vaatamine

AO7 INFORMATSIOON JA KOMMUNIKATSIOON

1. Veebi kasutamise elementaarioskused
2. Veebis navigeerimine
3. Otsing veebis
4. Järjehoidjad (bookmarks)
5. Elektronposti kasutamise elementaarioskused
6. Kirjavahetus
7. Adresseerimine
8. Postkasti haldamine
9. Listid ja uudisgrupid

**METSANDUSETTEVÕTJA TÖÖS KASUTATAVATE TÖÖRIISTADE JA
ABIVAHENDITE NIMEKIRI**

- 1) mootorsaed (kettsaag, võsasaag)
- 2) teritusvahendid
- 3) turvariided
- 4) turvasaapad
- 5) kiiver kaitsevõre ja kõrvaklappidega
- 6) tööriistavöö
- 7) mõõdulint
- 8) haaratsid, konksud
- 9) langetuslabidas (pöördekonksuga)
- 10) langetuskiilud
- 11) kombikanister
- 12) märkelindid
- 13) oksasaed
- 14) respiraator
- 15) selgprits
- 16) klupe 4 cm astmega
- 17) täpsusklupe
- 18) maamõõdulint
- 19) kõrgusmõõtja
- 20) bussool
- 21) goniomeeter
- 22) lihtrelaskoop
- 23) juurdekasvupuur
- 24) võsakiin
- 25) vikat
- 26) labidas
- 27) maakirves
- 28) istutustoru
- 29) istutuskiil
- 30) esmaabi pakend